

Agenda Erfgoedcommissie 10 mei 2017

Aanwezig: Sally Scheerens, Walter Sevenants, Nele Beyens, , Paul Van Leest, Henri Vanoppen, Nele Beyens; Kristien Hermans, Danny Claes en Sofie Declercq.

Verontschuldigd: schepen Bart Nevens; Johan Grootaers, Johan Bonnast en Chris Borgions.

Chartergroep enquête

De voorzitter van de Chartergroep, de heer Jean Vanderelst, dankt de Erfgoedcommissie voor de uitnodiging en licht de doelstellingen en het opzet van 'De grote Kortenberg –enquête toe – Hoe hoed voelt u zich in Kortenberg?' toe. De enquête wordt kort overlopen en toegelicht. De ingevulde enquêtes worden nadien door de voorzitter opnieuw opgehaald. De resultaten van de enquête worden na verwerking ervan in een volgende vergadering van de Erfgoedcommissie toegelicht en besproken.

Voorontwerp gemeentelijk stedenbouwkundige verordening

Er zal een werkgroep tussen enkele leden (Walter Sevenants, Kristien Hermans en Nele Beyens) van de Erfgoedcommissie worden opgericht op de verordening te evalueren. Het officiële advies van de Erfgoedcommissie wordt op de eerstvolgende vergadering van 7 juni 2017 voorgelegd.

Studie neven- en herbestemming Onze Lieve Vrouwekerk Kortenberg

Het advies van de Erfgoedcommissie wordt toegelicht door Walter. Het advies wordt op het college van 19 mei 2017 door de gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar toegelicht.

De inhoud van het advies is als volgt:

1. *Erfgoedzorg opnemen als volwaardige werkstroom in het project, o.a. door het opnemen van een erfgoed-expert in het projectteam*
2. *Erfgoedonderzoek uitvoeren i.f.v. de keuze van de nevenbestemming en het gefundeerd nemen van ontwerp- & realisatieopties, bestaande uit*
 - a. *Iconografisch en archiefonderzoek en documenteren van de kerkbouw*
 - i. *Opmaak van een beredeneerde inventaris van de iconografische en archivalische documenten met betrekking tot de neo-gotische kerkbouw naar ontwerp van Pieter Langerock.*
 - ii. *Aandacht voor de interieurafwerking en de glasramen.*
 - iii. *Uitvoeren van een sequentie-onderzoek (in welke mate wijkt het ontwerp af van de uiteindelijk uitgevoerde toestand).*
 - b. *Inventaris & waardestelling van cultuurgoederen van de O.L.V.Kerk*
 - i. *Werkwijze zoals die van toepassing is voor de opmaak van inventaris cultuurgoederen in het kader van de opmaak van een beheersplan beschermd erfgoed, Besluit Vlaamse regering 16/05/2014 art. 8.1.4. Fiche analyse status cultuurgoed (2015).*
 - ii. *Richtlijnen voor opmaak inventaris kerkelijk cultuurgoed zoals opgesteld door het CRKC (Parkabdij) is bijkomend van toepassing. Handleiding voor het opstellen van een kerkinventaris CRKC 2013*
 - iii. *In scope: meubilair en altaren, beelden, schilderijen, grafplaten, vloerbekledingen en epitafen, glasramen, metaal, lichtarmaturen en monumentaal kunstsmeedwerk, kerkelijk textiel, liturgisch vaatwerk en boeken*

- c. *Materiaal-technische inventaris & waardestelling van de interieurafwerkingen: vloer-, muur- en gewelfafwerkingen van de neogotische kerkbouw*
 - d. *Kostenraming: 7.500 – 10.000 euro*
3. *Tijdens de ontwerp-fase: analyseren van de impact van ontwerp-keuzes op waardevolle erfgoedelementen, potentieel van erfgoed als meerwaarde in ontwerp duiden, en treffende maatregelen uitwerken*
- a. *Onderscheid tussen mobiele & niet-mobiele elementen*
 - b. *Zowel het zichtbare als het niet-zichtbare (bodemarchief, muurwerkstratigrafie)*
 - c. *Potentiële impact & maatregelen*
 - i. *In situ bewaren: visueel vrijwaren? Afdekken?*
 - ii. *Ex situ bewaren: waar komt het terecht? Zijn de bewaringsomstandigheden daar ok?*
 - iii. *Bij afbraak, registratie opportuun?*
 - iv. *Conservering/restauratie opportuun? (vb. muurschilderwerk interieur)*
 - d. *Aanbevelingen nader onderzoek i.f.v. voorgenomen ontwerp/bouwplan*
4. *Proactieve afstemming met erfgoedcommissie, o.a. indien ontwerp zich ook op het exterieur richt.*

Interleuven : Onroerend Erfgoed ondersteuning:

Interleuven heeft een vacature uitgeschreven voor de aanwerving van een deskundige Onroerend Erfgoed. Sollicitaties liepen tot 29 april 2017. De Erfgoedcommissie merkt op dat van de kandidaat-sollicitanten niet verwacht wordt dat zij enige (voor) kennis hebben van archeologie en erfgoed, maar slechts een ‘passie’ voor deze beleidstakken noodzakelijk is. Indien de aanwerving doorgaat, zal de Erfgoedcommissie de nodige acties verrichten die leiden tot een vruchtbare samenwerking waarbij de doelstellingen, visie en werking van de Erfgoedcommissie worden gerespecteerd.

Zonnepanelen bij de Sint-Amanduskerk te Erps-Kwerps

Het college van burgemeester en schepenen volgt het volledige advies van de Erfgoedcommissie en heeft rekening gehouden met de bemerkingen van de Erfgoedcommissie bij hun antwoord naar het Aartsbisdom Mechelen-Brussel- Parochie Sint-Amands.

Brief Agentschap Onroerend Erfgoed aan het college van burgemeester en schepenen over gebieden waar geen archeologie te verwachten is

Deze brief werd ter advies overgemaakt werd doorgegeven aan de Gemeentelijke Erfgoedcommissie Kortenberg. Volgend advies wordt door de Erfgoedcommissie aan het CBS overgemaakt:

“Een potentiële informatiebron voor deze doeleinden betreft het archief van “de comodo et incommodo” bij de provincie Vlaams-Brabant m.b.t. exploitatie van natuurlijke grondstoffen (zandsteen, zand, leem).”

Het advies wordt op het college van 19 mei 2017 door de gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar toegelicht en overgenomen in de brief naar het Agentschap Onroerend Erfgoed.

(Ver)Nieuw(de)e dossiers – pré-advies

Stand van zaken.

- Leuvensestenweg 24 – 3078 Meerbeek

- Erfgoedwaarde:
 - Het betreft een villa opgetrokken in 1927 (linkerdeel) met een uitbreiding in 1935.
 - Code 4 Monumentenplan.
 - Aangezien het hier een villa betreft, wordt de toolbox uit de Omgevingsanalyse van Kortenberg toegepast.
 - Het betreft hier voornamelijk interne verbouwingwerken. De voorgevel van de villa, inclusief schrijnwerk, blijft integraal behouden. De renovatiewerken zijn in het licht van het behoud van de erfgoedwaarden van de villa.
 - De achteraanbouw wordt afgebroken en vervangen door een nieuwe achterbouw die wordt opgetrokken tot aan de kroonlijsthoogte van het hoofdgebouw, maar niet uitsteekt buiten de zijkanten van het hoofdvolume waardoor deze aanbouw dus niet overheersend is ten opzichte van de villa als hoofdgebouw. Een open carport wordt opgetrokken aan de linkerzijde van het hoofdgebouw, maar is voldoende opgetrokken ten opzichte van de voorste bouwlijn en kan aldus aanaard worden.
 - De groene omgeving blijft behouden.
 - Advies Erfgoedcommissie : De Erfgoedcommissie levert een gunstig advies af aangezien de voorgevel behouden blijft en de renovatiewerken in het licht zijn van het behoud van de erfgoedwaarden en de groene omgeving blijft behouden.

- **V.EK/17/2 – Verkaveling Oude Baan**
 - Deze verkaveling werd ingetrokken en opnieuw ingediend wegens de onmogelijkheid van gratis grondafstand aan de Gemeente Kortenberg.
 - De erfgoedcommissie heeft in de zitting van 8 maart reeds een ongunstig advies afgeleverd en behoudt haar volledige advies van 8 maart 2017.
 - Erfgoedwaarde:
 - Huisnummer 56 = code 4 (waardevol): gedeelte eenheidsbebouwing rijwoningen nrs. 50-56 op de plaats van de oude hoeve De Moriaan)
 - Stedenbouwkundig geheel code 4 voor huisnummer 48-59 (waardevol)
 - Huisnummers 50, 52 en 54 = code 5 (waardevol begeleitend)
 - Gelegen tegenover de Rijckenberghoeve (monument en onderdeel architecturaal geheel code 2!)
 - De eenheidsbebouwing van drie woningen en een hoeve op de hoek met de Kwerpsebaan, bevindt zich op de plaats van het vroegere pachthof De Moriaan. Dit kruispunt is aangeduid als stedenbouwkundig geheel met als blikvanger de 17de-eeuwse Rijckenberghoeve (Kwerpsebaan 310-312, code 2). Het kruispunt is ook aangegeven als een stedenbouwkundig geheel met als stedenbouwkundig oriëntatiepunt de Rijckenberghoeve, ondersteund door waardevolle begeleidende bebouwing.
 - Geplande ingrepen
 - ✓ Creatie van 6 loten: 1 HOB, 5 GB, 3a24-5a55
 - ✓ Woning met huisnummer 56 en 58 wordt afgebroken.

- Advies Erfgoedcommissie**
 - De Erfgoedcommissie levert een negatief advies af.
 - ✓ Bij de afweging of een bekrachtigde archeologienota bij een verkavelingsaanvraag moet gevoegd worden, is de perceelsoppervlakte (na de

afweging van enkele andere criteria) bepalend. Indien groter dan 3.000 m², dan is een archeologienota vereist. Bij de berekening van deze oppervlakte moet uitgegaan worden van de totale oppervlakte van de bestaande kadastrale percelen waarop de verkaveling van toepassing is, en niet de oppervlakte van de verkaveling zelf. Een bekrachtigde archeologienota blijft vereist voor deze verkavelingsvergunning (samen met V.EK/17/1). De huidige vergunningsaanvraag is dus onvolledig.

- ✓ De beoogde verkaveling vormt geen stedenbouwkundig geheel met als stedenbouwkundig oriëntatiepunt de Rijckenberghoeve, ondersteund door waardevolle begeleidende bebouwing. Hierdoor wordt een spanningsruimte gecreëerd die op cultuur-historisch en stedenbouwkundig vlak niet strookt met de goede ruimtelijke ordening.
- ✓ De doorzichten naar het groene binnengebied, zijnde agrarisch gebied worden door de vorm van de verkaveling niet benut. De gemeente Kortenberg streeft in haar Omgevingsanalyse, goedgekeurd door de GR van 29 juni 2015 naar doorzichten naar deze groene binnengebieden.
- ✓ Er dient gezocht te worden naar een kwalitatieve en creatieve totaaloplossing waarbij een woonlandschap wordt ontwikkeld dat in harmonie is met het historisch straatbeeld, de groene doorzichten naar het binnengebied en het spanningsveld door teveel ruimtebeslag wordt vermeden.
- ✓ De verkaveling, nieuw- of vernieuwbouw in de buurt (met bijzondere aandacht voor de andere straatzijde) moeten qua inplanting, schaal, volume, gevelritme en materiaalgebruik in harmonie zijn met het historisch straatbeeld waarin de Rijckenberghoeve en de oude pastorie monumentaal de boventoon voeren.

- **V.EK/17/1 - Verkaveling Oude Baan**

- Deze verkaveling werd ingetrokken en opnieuw ingediend wegens de onmogelijkheid van gratis grondafstand aan de Gemeente Kortenberg.
- De erfgoedcommissie heeft in de zitting van 8 maart reeds een ongunstig advies afgeleverd en behoudt haar volledige advies van 8 maart 2017.
- Erfgoedwaarde:
 - ✓ Huisnummer 56 = code 4 (waardevol): gedeelte eenheidsbebouwing rijwoningen nrs. 50-56 op de plaats van de oude hoeve De Moriaan)
 - ✓ Stedenbouwkundig geheel code 4 voor huisnummer 48-59 (waardevol)
 - ✓ Huisnummers 50, 52 en 54 = code 5 (waardevol begeleidend)
 - ✓ Gelegen tegenover de Rijckenberghoeve (monument en onderdeel architecturaal geheel code 2!)
 - ✓ De eenheidsbebouwing van drie woningen en een hoeve op de hoek met de Kwerpsebaan, bevindt zich op de plaats van het vroegere pachthof De Moriaan. Dit kruispunt is aangeduid als stedenbouwkundig geheel met als blikvanger de 17de-eeuwse Rijckenberghoeve (Kwerpsebaan 310-312, code 2). Het kruispunt is ook aangegeven als een stedenbouwkundig geheel met als stedenbouwkundig oriëntatiepunt de Rijckenberghoeve, ondersteund door waardevolle begeleidende bebouwing.
- Geplande ingrepen:
 - ✓ Creatie van 2 loten in OB
 - ✓ Woning met huisnummer 56 en 58 wordt afgebroken

Advies Erfgoedcommissie

- De Erfgoedcommissie geeft een negatief advies.

Bij de afweging of een bekrachtigde archeologienota bij een verkavelingsaanvraag moet gevoegd worden, is de perceelsoppervlakte (na de afweging van enkele andere criteria) bepalend. Indien groter dan 3.000 m², dan is een archeologienota vereist. Bij de berekening van deze oppervlakte moet uitgegaan worden van de totale oppervlakte van de bestaande

- **Beschermingen, behoud en herstel**

- **Kilometerpaal uit 1709 Leuvensesteenweg 81**

- Het Agentschap Onroerend Erfgoed heeft per brief op 14 maart 2017 laten weten dat de paal in aanmerking komt voor bescherming, maar geen plaats kreeg in de beschermingskalender van 2017.
- Walter is naar de Uitvoeringsdiensten geweest om materiaal te bekijken dat als bescherming rondom de kilometerpaal kan dienen. Er worden twee metalen stukken aan weerszijden van de paal geplaatst op circa 1meter afstand van de voorliggende openbare weg.
- Deze kilometerpaal zal eveneens mee worden opgenomen als artefact voor het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed.

- **Opmaak Beheersplan Engerstraat**

- Er is een buurtcomité opgericht op de opmaak van een beheersplan te initiëren.
- Er zal een studiebureau worden aangesteld om het beheersplan op te starten.
- Ondertussen hebben 10 eigenaars de intentie om mee in de opmaak van het beheersplan in te stappen.

- **Varia**

- Het Jaarverslag 2016 wordt integraal goedgekeurd.
- To do Sally : Navraag bij Grondgebiedszaken omtrent de opname van de kapel in de Leleboomgaardenstraat in het openbaar domein of erfpacht.
- To do Sally: Nevraag bij CBS van inventarisatie kerkhof Meerbeek - opmaken plan

Volgende vergadering: woensdag 7 juni 2017 20u00 Administratief Centrum –Zaal Hensmans